

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu iz madžarščine

Državni izpitni center

Državni izpitni center
2024

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja
v 3. razredu iz madžarščine

Avtorica: *Mária Pisnjak*

Izdal: *Državni izpitni center*

Računalniški prelom: *Peter Škrlj*

KAZALO

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja iz madžarščine v 3. razredu v šolskem letu 2023/2024.....	4
Izhodišča in zasnova preizkusa znanja.....	4
Osnovni podatki poskusnega preverjanja znanja iz madžarščine v 3. razredu	4
Dosežki po spolu.....	5
Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli	5
Sklepne ugotovitve.....	7

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Osnovni statistični podatki	4
Preglednica 2: Sestava preizkusa po taksonomskih ravneh	6
Preglednica 3: Specifikacijska tabela, madžarščina, 3. razred.....	6

KAZALO SLIK

Slika 1: Primerjava dosežkov po spolu pri madžarščini v 3. razredu.....	5
---	---

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja iz madžarščine v 3. razredu v šolskem letu 2023/2024

Izhodišča in zasnova preizkusa znanja

Strokovna podlaga za pripravo preizkusa za poskusno preverjanje znanja iz madžarščine v 3. razredu je posodobljen Učni načrt za madžarščino kot materinščino, ki je bil potrjen leta 2008 na 114. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, z njegovimi vsebinskimi in redakcijskimi popravki pa se je Strokovni svet seznanil na 140. seji 17. 2. 2011.

Osnovni podatki poskusnega preverjanja znanja iz madžarščine v 3. razredu

V šolskem letu 2023/2024 se je poskusno preverjanje znanja iz madžarščine na dvojezičnih osnovnih šolah v Prekmurju izvajalo četrtič. Potekalo je 25. marca 2024, udeležilo se ga je 20 učencev¹ dvojezičnih osnovnih šol. Sodelovanje je bilo prostovoljno, čas reševanja preizkusa je bil 45 minut.

Osnovni statistični podatki so prikazani v spodnji preglednici.

Preglednica 1: Osnovni statistični podatki

Število učencev	20
Število postavk v preizkusu	23
Možne točke	30
Povprečno število točk	20,15
Povprečno število točk v odstotkih	67,17
Standardni odklon	23,73
Indeks težavnosti	0,67
Indeks zanesljivosti	0,88

Povprečni dosežek je bil 67,17 odstotne točke, indeks težavnosti preizkusa je 0,67. Rezultat je veliko boljši od lanskega, ko je bil izmed vseh preverjanih predmetov na poskusnem preverjanju v 3. razredu najslabši (44,76 %).

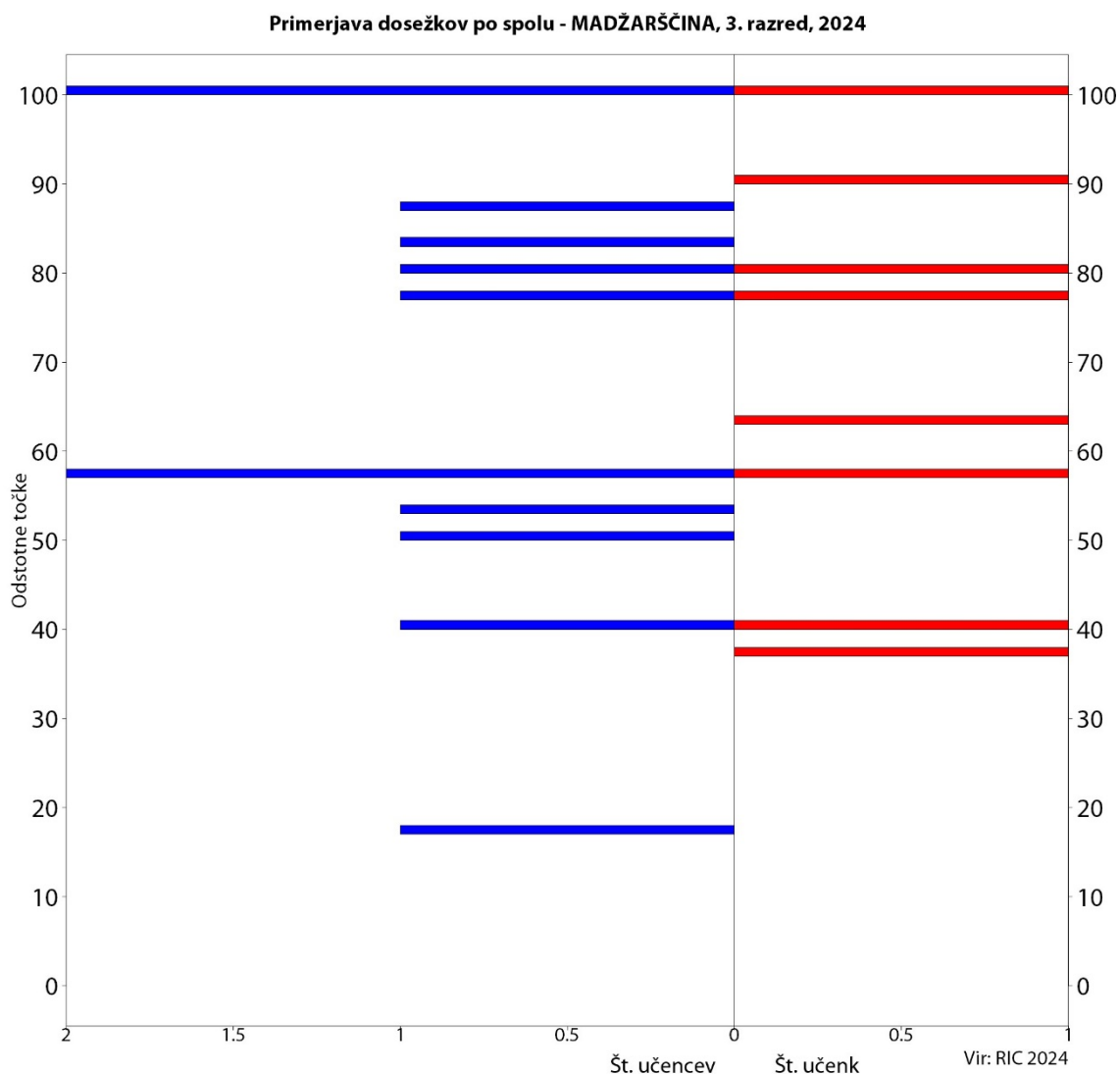
Trije učenci so dosegli vse možne točke, noben učenec ni dosegel 0 točk. Najmanj uspešen učenec je dosegel 5 točk (16,66-% uspešnost). Manj kot 50 % možnih točk so dosegli 4 učenci, kar pomeni 20 % vseh sodelujočih.

Indeks težavnosti I. dela preizkusa je 0,70, indeks težavnosti II. dela pa 0,64. Dve nalogi so pravilno rešili vsi učenci, njun IT je 1,00. Poleg teh dveh nalog ima ena naloga nezadovoljiv indeks diskriminativnosti (< 0,20), pet jih ima primerne (0,20–0,40), trinajst nalog pa zelo dobrega (> 0,40). Indeks diskriminativnosti obeh delov je 0,67. Preizkus ima enako visok indeks zanesljivosti (0,88), kot je bil dosežen na poskusnem preverjanju v letih 2023, 2022 in 2021.

¹ Izraz učenec uporabljamo tako za učence kot učenke.

Dosežki po spolu

Slika 1: Primerjava dosežkov po spolu pri madžarščini v 3. razredu

Primerjava dosežkov po spolu zaradi majhnosti populacije ni smiselna in tudi ne kaže nobenih posebnosti.

Analiza dosežkov po postavkah v specifikacijski tabeli

Gradivo za poskusno preverjanje znanja iz madžarščine smo v okviru PK za madžarščino pripravile konzulentke za 3. razred in predsednica PK.

Pri pripravi preizkusa za leto 2024 smo ohranile strukturo preizkusa (2 dela) in skupno število točk (30) iz zadnjih dveh let. Pri nalogah izbirnega tipa smo se po enem letu, ko so naloge ponujale tri možne odgovore, vrnile k štirim.

V prvem delu preizkusa je bilo deset nalog, ki so se navezovalе na umetnostno besedilo in so za skupaj 15 točk preverjale temeljno književno znanje in bralno razumevanje ter zmožnost vodene tvorbe krajšega besedila. V drugem delu preizkusa je bilo enajst nalog, ki so se navezovalе na neumetnostno besedilo in so za skupaj 15 točk preverjale bralno razumevanje, temeljno jezikovno znanje ter pomenoslovno in pravopisno zmožnost.

V preizkusu so bili zastopani naslednji tipi nalog: naloga izbirnega tipa, naloga alternativnega tipa, naloga dopolnjevanja, naloga kratkega odgovora, naloga podčrtovanja, naloga polodprtega tipa, naloga odprtega tipa (tvorjenje besedila).

Sestavo preizkusa glede na taksonomske ravni prikazuje preglednici 2.

Preglednica 2: Sestava preizkusa po taksonomskih ravneh

Raven zahtevanega znanja	Delež v preizkusu
1. Znanje in poznavanje	26,7 %
2. Razumevanje in uporaba	50 %
3. Reševanje novih problemov, interpretacija in vrednotenje	23,3 %

Specifikacijska tabela (Preglednica 3) prikazuje opis, taksonomsko raven in indeks težavnosti posameznih nalog. Indeks težavnosti posameznih postavk preizkusa se giblje v razponu med 0,30 in 1,00.

Preglednica 3: Specifikacijska tabela, madžarščina, 3. razred

Naloga	Število točk	Opis naloge	Taks. raven	IT
I. del				
1.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja temeljno literarnovedno znanje ob danem besedilu (značilnosti pravlјice).	2.	0,80
2.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja temeljno literarnovedno znanje ob danem besedilu (ime avtorja).	1.	1,00
3.	1	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje in razčlenjevanje delov besedila.	2.	0,50
4.	2	Naloga izbirnega tipa. Preverja razumevanje besedila.	2./3.	0,85
5.	1	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje in razčlenjevanje besedila.	3.	0,50
6.	2	Naloga dopolnjevanja. Preverja razumevanje besedila.	2.	0,68
7.	1	Naloga izbirnega tipa. Preverja razumevanje besedila oz. pomenoslovje (sopomenke).	1.	1,00
8.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje in razčlenjevanje delov besedila.	1.	0,75
9.	1	Naloga izbirnega tipa. Preverja zmožnost sklepanja (indukcije).	3.	0,75
10. (vsebina)	3	Naloga odprtega tipa, ki preverja zmožnost tvorjenja krajšega besedila (drugačen konec pravlјice) po danih navodilih. Kriterija: vsebina (z obsegom) in pravopis.	3.	0,55
10. (pravopis)	1		2.	0,55
II. del				
1.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje neumetnostnega besedila (ime dogodka).	1.	0,65

2.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje neumetnostnega besedila (kdo nastopa na dogodku).	1.	0,70
3.a)	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje neumetnostnega besedila (dan dogodka).	2.	0,65
3.b)	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja razumevanje neumetnostnega besedila (trajanje dogodka).	1.	0,75
4.	1	Naloga izbirnega tipa. Preverja razumevanje neumetnostnega besedila.	1.	0,60
5.	2	Naloga alternativnega tipa. Preverja razumevanje neumetnostnega besedila (pravilnost trditev).	1./2.	0,68
6.	1	Naloga polodprtega tipa. Preverja razumevanje povezanosti besedila in slikovnega gradiva.	3.	0,40
7.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja pomensko razčlenbo (iskanje sopomenke).	2.	0,30
8.	2	Naloga dopolnjevanja. Preverja pravopisno zmožnost (<i>j</i> ali <i>ly</i> ; kratki in dolgi samoglasniki).	2.	0,75
9.	2	Naloga podčrtovanja. Preverja pravopisno zmožnost (deljenje besed).	2.	0,70
10.	1	Naloga izbirnega tipa. Preverja pravopisno zmožnost (kratki in dolgi soglasniki – ločevanje pomena besed).	2.	0,85
11.	1	Naloga kratkega odgovora. Preverja pravopisno zmožnost (lastno ime kraja, velika začetnica in končno ločilo v povedi).	2.	0,45

Izhodiščno besedilo I. dela preizkusa je bila umetna pravljica pisatelja Ottója Kissa z naslovom *A feketé esernyő* (Črni dežnik), na katero se navezuje deset nalog, ki preverjajo zelo temeljna literarnovedna znanja, razumevanje in razčlenjevanje besedila ter zmožnost tvorbe poustvarjalnega besedila. Vsi učenci so pravilno rešili 2. in 7. nalogo, pri prvi nalogi so morali imenovati avtorja pravljice, pri drugi pa obkrožiti pravilen odgovor tako, da je ta podan s sopomenko. Najmanj uspešni so bili pri 5. nalogi (IT = 0,50), ki je prav tako preverjala bralno razumevanje, vendar na višji taksonomski ravni, saj je spraševala o dejanskem razlogu ravnanja književne osebe.

Izhodiščno besedilo II. dela je bil letak o pravljici uri v knjižnici, na katerega se je navezovala večina nalog v tem delu preizkusa. Učenci so bili pri reševanju manj uspešni kot pri I. delu; nobena naloga ne izstopa kot zelo slabo ali zelo dobro rešena. Najuspešnejši so bili pri reševanju 10. naloge (IT = 0,85), ki je preverjala ločevanje pomena podobnih besed po dolžini istega soglasnika (sicer ne moremo izključiti možnosti naključne izbire). Najslabše rešena naloga tega dela je 7. (IT = 0,30), ki je zahtevala izpis sopomenke dane besede iz besedila.

Sklepne ugotovitve

Rezultati četrtega poskusnega preverjanja znanja iz madžarščine v 3. razredu dvojezične osnovne šole so – po letu z izjemno slabim dosežkom – primerljivi z rezultati v prvih dveh letih, ko so bili malo nad 70 %.

Učitelji so pohvalili strukturo in izbiro besedil preizkusa s pripombo, da je izhodiščno besedilo I. dela nekoliko predolgo (tudi zelo metaforično), sicer so imeli učenci dovolj časa za reševanje. Izrazili so zadovoljstvo s tem, da je preizkus skladen s cilji in standardi UN in je kot tak omogočil izkazovanje znanja.

Navodila za vrednotenje smo moderirali v manjši meri.

Sestavljalke preizkusa menimo, da sta obseg in struktura preizkusa primerna, saj preizkus vključuje tako naloge, vezane na umetnostno besedilo, kot naloge, vezane na neumetnostno besedilo, in tako pravzaprav odseva vsebino pouka.

1. SZ. MELLÉKLET

1. SZÖVEG

A fekete esernyő

Élt egyszer egy kislány, akinek fekete esernyője volt. Amíg nem használta, eszébe sem jutott, hogy kicserélje. Ám egyik reggel arra ébredt, hogy zuhog az eső, neki pedig el kell mennie otthonról.

Fogta a fekete esernyőt, és kilépett az utcára. Rögtön szembesült vele, hogy milyen szép, színes esernyők is vannak a világon. Lila, piros, sárga, zöld, pöttyös, csíkos, kockás – csak az övé volt olyan csúnya fekete, mint a férfiaké vagy az öreg néniké.

Ahogy lépkedett az esőben, elhatározta, hogy vesz magának egy másik esernyőt. Ezzel többet nem megy sehová.

Amint hazaért, nyomban kinyitotta a perselyét, kivette a zsebpénzét, és már fordult volna vissza, hogy induljon a boltba, de eszébe jutott, hogy megfogadta: ezzel az ernyővel már nem megy sehová.

Csapdába esett. Nem tudta eldönteni, hogy megvárja-e, míg eláll az eső, vagy utoljára még vigye magával az esernyőt.

Ahogy gondolkodott, olyan érzése támadt, mintha az esernyő beszélne hozzá:

– Tudom, hogy le akarsz cserélni, mert szebb ernyőt szeretnél, mint én, de kérlek, még egyszer vigyél magaddal!

– Hát jó – mondta a kislány, és elindult a fekete esernyővel a boltba.

Kint nagyon fújt a szél, szemébe hordta az esőt, de ő csak ment kitarthatóan. Már majdnem odaért a bolthoz, épp egy építkezés mellett haladt el, amikor furcsa dolog történt.

A szél kicsavarta a kezéből a fekete esernyőt, az felrepült az építkezésen hagyott állványzatra, és ott feldöntött egy doboz rózsaszín festéket. A festék ráömlött az ernyőre, és ahogy az forogva szállt lefelé, az eső mindenütt szétkenete rajta a rózsaszínt.

Éppen a kislány kezébe hullott vissza, és amikor ő elkapta a nyelét, az eső hirtelen elállt.

A kislány csodálkozott, hogy a fekete esernyőből néhány szempillantás alatt milyen gyönyörű ernyő lett.

Már nem is ment el a boltig, visszafordult, és mire hazaért, a szél megszárította az ernyőn a festéket.

A kislány a történetekre azóta sem talált magyarázatot.

A fekete esernyő megérezte a veszélyt? Vagy csak véletlen volt az egész? Nem tudta.

Mindenesetre az ernyője szép rózsaszín lett, és a pénze is megmaradt, nem kellett új ernyőre költenie.

Az eső másnap reggel ismét eleredt, és negyven napig egyfolytában esett.

A kislány pedig büszkén rózsa az utcákat a rózsaszín esernyőjével.

Kiss Ottó

(A szöveg forrása: Szépirodalmi Figyelő – 2. sz. (2018).)

2. SZ. MELLÉKLET

2. SZÖVEG

Meseóra a könyvtárban

Éva néni mesél

2023. február 18.

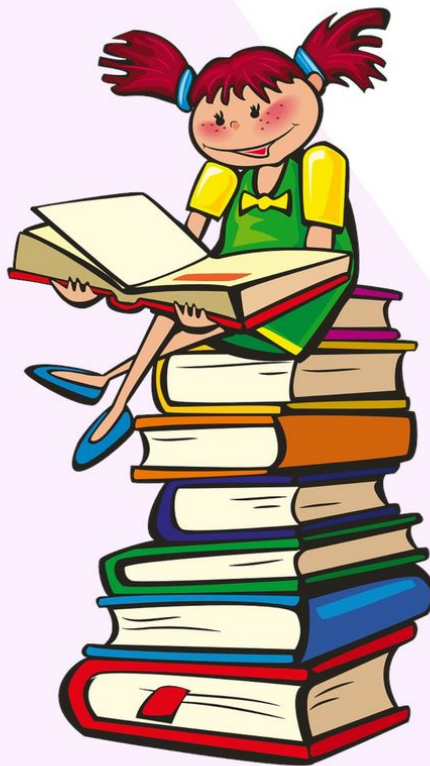
szombat 10-11 óráig

***A könyvtár meseórája barátságos
kikapcsolódást jelent a
gyerekeknek.***

***A foglalkozáson több mese
hangzik majd el, sőt a kicsik akár
kiválaszthatják, melyik mesét
szeretnék hallani.***

***Palágyi József Művelődési Ház és Könyvtár
Nagyvenyim, Fő utca 16/1.***

"A rendezvényen kép-, és videofelvétel készül.
Ezek felhasználásáról bővebb információ,
a rendezvényen kihelyezett Adatkezelési Tájékoztatóban található."

(Forrás: <https://duol.hu>. Letöltve: 2023. 9. 18-án.)

I. RÉSZ

A feladatok *A fekete esernyő* című szövegre vonatkoznak. Figyelmesen olvasd el az 1. mellékletben található szöveget, és oldd meg a feladatokat!

1. A szöveg mese. Írd ki belőle a mesekezdet!

	1
--	---

2. Ki írta a mesét? Írd a nevét a vonalra!

	1
--	---

3. Mit vett észre a kislány, amikor kiment a fekete esernyőjével az utcára?
Válaszolj egy mondatban!

	1
--	---

4. Mit döntött el ekkor? Karikázd be a két helyes válasz betűjelét!

- A Hogy ezzel a fekete esernyővel többet nem megy sehova sem.
- B Hogy befesti az esernyőjét rózsaszínűre.
- C Hogy vesz magának új esernyőt.
- D Hogy az esernyőt odaadja az apukájának.

	2
--	---

5. A kislány a fekete esernyő nélkül akart menni a boltba. Miért vitte mégis magával? Válaszolj egy mondatban!

	1
--	---

6. Pótold a mondatokban a hiányzó szavakat a mese értelmében!

Az utcán a _____ kitépte a kislány kezéből az esernyőt, és az nekirepült egy festékesdoboznak. A dobozból _____ festék ömlött rá, ettől megváltozott a színe.

	2
--	---

7. Milyennek látta a kislány az új színű esernyőt? Karikázd be a helyes választ!

- A unalmasnak
- B nagyon szépnek
- C egyformának
- D csúnyának

	1
--	---

8. Írd ki az utolsó mondatból, hogyan járt a kislány az új színű esernyővel az utcán!

	1
--	---

9. Mire tanít bennünket a mese? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét!

- A Arra, hogy csak a színes dolgok szépek.
- B Arra, hogy ha valami nem tetszik, újat kell venni helyette.
- C Arra, hogy nem szép a fekete esernyő.
- D Arra, hogy nem kell a régi dolgokat csak úgy kidobni.

	1
--	---

10. Szerinted hogyan fejeződött volna be a történet, ha az esernyőre nem ömlik rá a festék? Meséld el négy mondatban! Ügyelj a helyesíráásra!

	4
--	---

II. RÉSZ

**A feladatok a 2. számú mellékletben levő szövegre vonatkoznak.
Figyelmesen olvasd el a szöveget, és oldd meg a feladatokat!**

1. Milyen eseményre hív a szöveg? Írd a vonalra!

	1
--	---

2. Ki szerepel az eseményen? Írd a nevét a vonalra!

	1
--	---

3. Írd a vonalra:

a) a hét melyik napján lesz az esemény: _____

b) hány órát tart az esemény: _____

	2
--	---

4. Melyik intézményben szervezik meg az eseményt? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- A Palágyi József Általános Iskola
- B Lendvai Könyvtár és Kulturális Központ
- C Palágyi József Művelődési Ház és Könyvtár
- D Nem derül ki a szövegből.

	1
--	---

5. Igazak vagy hamisak az alábbi állítások? Karikázd be az IGAZ-t vagy a HAMIS-t!

Az eseményen egy mesét hallgatnak meg a gyerekek.

IGAZ

HAMIS

A gyerekek kívánságait is figyelembe veszik a meseválasztáskor.

IGAZ

HAMIS

	2
--	---

6. Fogalmazd meg egy-két mondatban, hogyan kapcsolódik a kép a szöveghez!

	1
--	---

7. Írd ki a szövegből az alábbi szó rokon értelmű párját!

kedves _____

	1
--	---

8. Pótold a rövid vagy hosszú magánhangzót, illetve a *j* vagy *ly* betűt az alábbi mondatokban!

A gyerekek nem szeretnek hossz_____ meséket olvasni.

Sok mesében szerepel kirá_____.

	2
--	---

9. Húzd alá mindkét sorban a helyesen elválasztott szót!

a – kár

ak – ár

hang – zik

han – gzik

	2
--	---

10. Írd be a mondatba az oda illő szót a két megadott közül!

ál – áll

A könyvespolc előtt néhány tanuló _____.

	1
--	---

11. Írd le helyesen az alábbi mondatot! Ügyelj a mondatkezdésre és az írásjelre!

a könyvtár lendván is szervez meseórákat

	1
--	---

ÖSSZPONTSZÁM:

	30
--	----